

**UCHWAŁA NR XXVII/238/21
RADY MIEJSKIEJ W RESKU**

z dnia 21 grudnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Resko
na lata 2022 - 2024**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 z późn. zm.¹⁾) w związku z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 z późn. zm.²⁾), Rada Miejska w Resku uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Resko na lata 2022 - 2024, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Reska.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Jan Czaban

¹⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1834.

²⁾Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 159, 1006 i 1981.

**Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Resko
na lata 2022-2024**

WPROWADZENIE

Rodzina jest najważniejszą i podstawową grupą społeczną, na której opiera się całe społeczeństwo. Jako naturalne środowisko życia dziecka ma największy wpływ na jego rozwój. Wzrastanie w rodzinie jest najlepszym sposobem uczenia się siebie, otoczenia, relacji z innymi, odpowiedzialności i ponoszenia konsekwencji za swoje czyny przy wsparciu najbliższych, wchodzenia w relacje, role społeczne i przygotowywanie się do różnego rodzaju wyzwań życiowych. Dlatego tak ważne jest, by każda rodzina funkcjonowała prawidłowo i wypełniała swoje funkcje jak najlepiej. Współczesne rodziny mają wiele trudności w odnalezieniu się w zmieniającej się rzeczywistości. Coraz częściej dotyczą je zjawiska bezrobocia, ubóstwa, przemocy, nadużywania alkoholu, uzależnienia od środków psychoaktywnych. Wielość przeżywanych problemów prowadzi do bezradności rodzin w samodzielnym ich przezwyciężaniu, a także powoduje trudności w pełnieniu podstawowych funkcji.

Istotną rolą instytucji i służb społecznych jest podjęcie na rzecz rodziny określonych działań naprawczych i objęcia rodzin wsparciem i wszechstronną pomocą. Aby sprostać temu wyzwaniu niezbędna jest ścisła współpraca pomiędzy instytucjami i podmiotami, a także wypracowanie sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodziny. W tym celu opracowano, który stanowi kompleksowe ujęcie działań tworzących system wsparcia rodzin z dziećmi zamieszkujących w Gminie Resko. Podstawowym celem realizacji Programu jest przywrócenie rodzinom niewydolnym zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zapewnienie bezpieczeństwa oraz właściwych warunków życia i rozwoju wychowujących się w nich dzieciom, a także umożliwienie powrotu do rodziny dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Realizacja celów będzie możliwa dzięki interdyscyplinarnej współpracy różnych osób, instytucji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny.

UWARUNKOWANIA PRAWNE

Obowiązek opracowania i realizacji programu wspierającego rodzinę nakłada na gminy ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821 ze zm.). Zapisy Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2022–2024 są spójne z aktami ustawodawstwa krajowego i lokalnego, takimi jak:

- 1) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876);
- 2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218);
- 3) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359);

- 4) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119);
- 5) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 poz. 2050);
- 6) Ustawa z dnia 4 listopada 2016 o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r. poz. 1329).

DIAGNOZA SYTUACJI RODZIN W GMINIE RESKO

Gmina Resko to gmina, w której skład wchodzi 16 sołectw. Na terenie gminy znajdują się: Zespół Szkół w Resku (Szkoła podstawowa, branżowa i liceum), Szkoła Podstawowa w Starogardzie.

Gmina Resko posiada jedno przedszkole w Resku, jeden oddział przedszkolny w Starogardzie. Ponadto w Łosońnicy działa prywatne przedszkole niepubliczne. Na terenie gminy działa 17 świetlic, w tym 4 przyszkolne oraz 13 pozaszkolnych.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pomoc w opiece i wychowaniu dziecka zapewniają także placówki wsparcia dziennego, na terenie naszej gminy funkcjonuje jedna placówka wsparcia dziennego przy Centrum Usług Społecznych w Resku.

Gminę Resko według stanu na dzień 1.12.2021 roku zamieszkiwało 7463 mieszkańców. W tabeli przedstawiono liczbę ludności jaka zamieszkiwała w gminie w **latach 2019- 2021.**

<u>Rok</u>	<u>Liczba mieszkańców</u>
2019	7748
2020	7595
2021 Stan na 1.12.2021r	7463

Gminę Resko zamieszkuje na dzień 1.12.2021 r. 3776 kobiet i 3687 mężczyzn. Diagnoza lokalna dotycząca funkcjonalności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczych została dokonana w oparciu o dane z Centrum Usług Społecznych w Resku. Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest analiza danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem ww. Centrum w formie zasiłków: stałego, okresowego, zasiłków żywności (program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”), zasiłków celowych.

<u>Rok</u>	<u>Liczba rodzin</u>	<u>Liczba osób</u>
2019	558	1321
2020	386	981
2021 Stan na 1.12.2021r.	194	474

Z przedstawionej tabeli wynika, że w latach 2019-2021 liczba osób korzystających z pomocy społecznej maleje.

Z danych Centrum Usług Społecznych w Resku wynika, że w okresie od 1stycznia do 1 grudnia 2021 r. udzielono wsparcia rodzinom w związku z występującymi problemami:

<u>Powód trudnej sytuacji życiowej</u>	<u>Ogółem</u>	<u>Liczba osób w rodzinach</u>
Ubóstwo	88	219
Bezdomność	7	7
Potrzeba ochrony macierzyństw	25	137
Bezrobocie	103	280
Niepełnosprawność	35	76
Długotrwała lub ciężka choroba	81	173
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	32	116
W tym rodziny niepełne:	23	71
Rodziny wielodzietne	6	32

Przemoc w rodzinie	1	1
Alkoholizm	17	34
Narkomania	2	2
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu ZK	5	11
Zdarzenia losowe	2	2
Kłęska żywiołowa	0	0

Z zebranych danych wynika, że powodem przyznawania pomocy najczęściej jest ubóstwo oraz bezrobocie. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń z tych powodów utrzymuje się w ostatnich latach na stałym poziomie. Wzrasta sukcesywnie liczba korzystających z pomocy z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Niestety zwiększa się również liczba rodzin objętych pomocą w związku z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Na rzecz rodziny szerokie działanie prowadzi również Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Do zadań zespołu należy między innymi: diagnoza problemu przemocy w rodzinie, podjęcie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie i mające na celu przeciwdziałanie temu zjawisku.

Z uzyskanych danych ilość procedur, „Niebieskiej karty” na terenie naszej Gminy przedstawia się następująco:

	2019	2020	2021 do 1.12.2021r.
Liczba formularzy NK-A Przekazanych przez:	22	29	8
Policję	22	29	5
Pomoc społeczną	0	0	2
Oświaty	0	0	0
Ochrony zdrowia	0	0	0
GKRPA	0	0	1

Przemoc w rodzinie wpływa destrukcyjnie na każdą rodzinę i utrudnia prawidłowe jej funkcjonowanie. Szczególnie trudna jest sytuacja dzieci także wtedy, gdy nie są one bezpośrednio osobami doświadczającymi przemocy. Dlatego też wszystkie rodziny dotknięte problemem przemocy domowej objęte zostają pomocą w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Nadrzędnym celem pracy asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności. Na pracę z rodziną składa się ocena sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze opiekuńczo-wychowawczym, ekonomiczno-socjalnym i społecznym. Liczbę rodzin, które uzyskały wsparcie Asystenta rodziny w latach 2019-2021 przedstawia poniższa tabela.

Rok	Liczba rodzin objętych wsparciem	Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny
2019	15	65	36
2020	13	60	38
2021 Stan na 1.12.2021r.	13	60	38

Realizując zadania określone w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina Resko zatrudniła 1 asystenta rodziny.

Asystent podejmuje kompleksowe działania, których celem jest uzyskanie poprawy funkcjonowania rodziny i wyeliminowanie lub znaczne ograniczenie dysfunkcji w sprawowaniu opieki nad dziećmi. Do zadań asystenta należy:

- diagnozowanie problemów rodziny i określenie jej podstawowych potrzeb,
- sporządzenie i realizacja indywidualnych planów pracy z rodziną,
- pomoc w uzyskaniu poprawy sytuacji rodziny, w szczególności w eliminowaniu czynników negatywnie wpływających na sytuację dzieci, takich jak: brak stałych źródeł dochodów, złe warunki mieszkaniowe, alkoholizm, przemoc w rodzinie,
- motywowanie rodziców do udziału w zajęciach mających na celu kształtowanie prawidłowych postaw rodzicielskich,
- pomoc w zapewnieniu dzieciom udziału w zajęciach dodatkowych, wyrównawczych lub terapii,
- pomoc w organizowaniu czasu wolnego dzieci (w tym świetlicach środowiskowych) oraz wypoczynku letniego i zimowego,
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny nie rzadziej niż co pół roku,
- sporządzanie opinii o rodzinie na wniosek sądu, PCPR- u,
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin.

Asystent rodziny realizuje plany pracy z rodzinami za ich zgodą i przy aktywnym udziale członków rodziny, w miejscu jej zamieszkania lub miejscu przez nią wskazanym. Zakres działań asystenta był dostosowany do potrzeb każdej rodziny na podstawie diagnozy problemów oraz zasobów rodziny.

ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest procedurą analityczną pozwalającą na gromadzenie i porządkowanie danych oraz przejrzystą ich prezentację. Jest stosowana jako uniwersalne narzędzie pierwszego etapu analizy strategicznej. Pozwala wykorzystać zgromadzone informacje do opracowania strategii działania opartej na silnych stronach i szansach, przy jednoczesnym wskazaniu słabych stron i zagrożeń.

CZYNNIKI WEWNĘTRZNE

<u>MOCNE STRONY</u>	<u>SŁABE STRONY</u>
Stabilna struktura pomocy społecznej.	Duża liczba długotrwale bezrobotnych.
Profesjonalna i kompetentna kadra pomocy społecznej.	Utrzymujące się zjawisko wyuczonej bezradności i dziedziczenia biedy.
Wielokierunkowe działania wspierające realizowane przez CUS. Wysoki poziom wsparcia uczniów: dożywianie dzieci we wszystkich szkołach, stypendia, organizacja dowozów do szkół.	Pogłębiający się kryzys rodziny, przejmowanie opiekuńczych funkcji rodziny przez instytucje. Niezdolność gospodarstw domowych do pokrywania wydatków związanych z podstawowymi potrzebami, w tym z utrzymaniem mieszkania.
Utrwalona współpraca instytucji pomocy społecznej z władzami samorządowymi, organizacjami pozarządowymi, innymi instytucjami i służbami w zakresie rozwiązywania problemów społecznych.	Liczny odsetek osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.
Wspieranie rodzin będących w kryzysie oraz mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych.	Brak miejsc opieki dla dzieci w wieku do lat 3.
Rozwinięta asystentura rodzinna. Aktywna działalność GKRPA. Bezpłatny dostęp do terapii uzależnień.	Brak oferty terapeutycznej dla rodzin z problemem uzależnień, zwłaszcza kierowanej do dzieci i młodzieży.
Opracowane i wdrożone procedury współpracy interdyscyplinarnej na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Trudności w zatrudnieniu specjalistów (psychiatrów, terapeutów) w CUS.
Organizacja wydarzeń na rzecz integracji osób i rodzin.	Niewystarczająca ilość środków finansowych pozwalających na realizację zidentyfikowanych potrzeb

	w obszarze polityki społecznej.
Działalność świetlic środowiskowych. Realizacja projektów finansowanych ze środków UE przez placówki oświatowe.	Akceptacja społeczna negatywnych zachowań i zjawisk, w tym przemocy, uzależnień, chuligaństwa.
Zapewnienie dostępu do przedszkola na poziomie zgodnym z potrzebami mieszkańców Gminy. Możliwość kontynuowania w Gminie nauki na poziomie ponadpodstawowym.	Niewielka aktywność społeczna mieszkańców, słabe zainteresowanie rozwojem wolontariatu. Utrudniony dostęp do lekarzy specjalistów.
<p><u>SZANSE</u></p> <ul style="list-style-type: none"> •Podnoszenie jakości i efektywności działań w zakresie rozwiązywania problemów społecznych z wykorzystaniem funduszy zewnętrznych; •Rozwijanie współpracy pomiędzy instytucjami (CUS, Urząd Pracy, oświata, ochrona zdrowia, KP Resko); •Efektywna aktywizacja zawodowa osób niepracujących i poszukujących pracy, w szczególności długotrwale wykluczonych z rynku pracy; •Wzrost aktywności organizacji pozarządowych oraz efektywna współpraca międzysektorowa; •Promowanie i rozwój wolontariatu; •Tworzenie i wdrażanie specjalnych programów pomocowych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, z wykorzystaniem zewnętrznych źródeł finansowania; •Wzmacnianie funkcji rodziny; •Zwiększenie efektywności wsparcia rodzin niewydolnych przez asystenta i rodziny wspierające i zmniejszenie liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej; •Wykorzystanie dostępnych form w zakresie wsparcia rodzin wielodzietnych, np. Karta Dużej Rodziny; •Ograniczenie skali zjawisk uzależnień, przemocy w rodzinie i bezdomności w oparciu o nowe rozwiązania w tych obszarach; •Rozwój społeczeństwa obywatelskiego. 	<p><u>ZAGROŻENIA</u></p> <ul style="list-style-type: none"> •Niekorzystne tendencje demograficzne - starzenie się społeczeństwa, emigracja zarobkowa; •Zjawisko „eurosieroctwa”; •Niepożądane formy zatrudnienia (szara strefa); •Pogłębianie się kryzysu funkcji rodziny i osłabienie jej roli w życiu społecznym; •Rosnąca liczba rodzin z problemem przemocy w rodzinie; •Brak perspektyw zawodowych zwłaszcza dla młodych i wchodzących na rynek pracy; •Wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych; •Zagrożenie ubóstwem; •Zrzucenie odpowiedzialności za opiekę nad dziećmi na instytucje; •Nasilanie się zjawiska pokoleniowego dziedziczenia biedy i wyuczonej bezradności; •Wzrastające spożycie alkoholu oraz środków psychotropowych wśród nieletnich; •Choroby cywilizacyjne, przejmowanie złych nawyków przez młodzież; •Delegowanie kolejnych zadań z zakresu polityki społecznej bez właściwego zabezpieczenia finansowego; •Stereotypy tworzące niekorzystny klimat dla osób korzystających z wsparcia CUS.

CZYNNIKI ZEWNĘTRZNE:

CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU

Cel główny Programu

Rozwój zintegrowanego i kompleksowego systemu wsparcia rodziny na terenie gminy Resko

Cele szczegółowe:

1. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.
2. Rozwój usług i form wsparcia na rzecz rodzin.
3. Usprawnienie współpracy podmiotów działających na rzecz rodzin.
4. Poprawa sytuacji materialnej rodzin w ramach różnych systemów zabezpieczenia społecznego.

Planowane efekty realizacji Programu

1. Poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

2. Zwiększenie dostępu do usług społecznych.
3. Zapewnienie kompleksowej pomocy dziecku i rodzinie.

Cele Programu realizowane będą poprzez następujące działania:

LP	Nazwa działania	Czas realizacji	Podmiot realizujący	Mierniki	Źródło finansowania
1	Praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie.	2022-2024	Centrum Usług Społecznych	Liczba rodzin objętych wsparciem w postaci pracy socjalnej (szt.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
2	Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego (w tym: psychologicznego, prawnego, rodzinnego)	2022-2024	Centrum Usług Społecznych, GKRPA, Placówki oświatowe	Liczba udzielonych porad/konsultacji (szt.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
3	Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej.	2022-2024	Centrum Usług Społecznych, Zespół Interdyscyplinarne	Liczba założonych Niebieskich Kart (szt.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
4	Usługi dla rodzin z dziećmi w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne	2022-2024	Centrum Usług Społecznych	Liczba rodzin korzystających z usług (szt.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
5	Praca z rodziną biologiczną dziecka umieszczonego czasowo w pieczy zastępczej	2022-2024	Centrum Usług Społecznych	Liczba wspieranych rodzin (szt.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
6	Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych	2022-2024	Centrum Usług Społecznych	liczba wspieranych rodzin(szt.) Liczba osób w rodzinach(os.) Liczba dzieci w rodzinach(os.) Liczba asystentów (os.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
7	Wsparcie asystenta rodziny dla kobiet w ciąży i rodzin w ramach realizacji programu „Za życiem”	2022-2024	Centrum Usług Społecznych	Liczba wspieranych rodzin (szt.) Liczba osób w rodzinach (os.) Liczba dzieci w rodzinach (os.) Liczba asystentów (os.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
8	Prowadzenie placówek wsparcia dziennego	2022-2024	Centrum Usług Społecznych	Liczba placówek (szt.) Liczba uczestników (os.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
9	Współfinansowanie kosztów umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej	2022-2024	Urząd Miejski w Resku PCPR	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych(os.) Liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo - wychowawczej(os.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
10	Organizowanie warsztatów	2022-2024	Centrum Usług	Liczba edycji (szt.)	Środki własne

	dla rodziców		Społecznych, Placówki oświatowe	Liczba uczestników (os.)	realizatorów, środki zewnętrzne
11	Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających	2022-2024	Centrum Usług Społecznych	Liczba rodzin wspierających (szt.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
12	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom	2022-2024	Centrum Usług Społecznych	Liczba rodzin objętych pomocą (szt.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne
13	Organizowanie zespołów/grup roboczych działających na rzecz rodzin	2022-2024	Centrum Usług Społecznych, Kuratorzy, Policja, placówki oświatowe	Liczba zespołów/grup roboczych (szt.) Liczba instytucji zaangażowanych w zespołach /grupach roboczych (szt.)	Środki własne realizatorów, środki zewnętrzne

ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do wszystkich rodzin z dziećmi zamieszkujących na terenie Gminy Resko, w szczególności:

- rodzin przeżywających trudności w prawidłowym wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- rodzin, którym czasowo zostały ograniczone prawa rodzicielskie a dzieci umieszczono w pieczy zastępczej.

MONITORING I EWALUACJA

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał monitoringowi i ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty realizujące zaplanowane działania. Centrum Usług Społecznych w Resku będzie odpowiedzialne za monitorowanie realizacji Programu. Sprawozdanie i ocena realizacji poszczególnych działań w roku kalendarzowym będą opracowywane w oparciu o dane przekazane przez przedstawicieli instytucji oraz podmiotów realizujących Program. Ewaluacji podlegać będzie stopień realizacji celów szczegółowych. Ewaluacja pozwoli na dokonanie oceny skuteczności przyjętych rozwiązań. Efektem ewaluacji będą wnioski do ewentualnej modyfikacji działań.